

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการ
ทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตร
วิชาชีพ โรงเรียนพาณิชย์การสยาม เขตบางพลัด
กรุงเทพมหานคร
FACTORS AFFECTING GROUP WORK
RESPONSIBILITY OF CERTIFICATE STUDENTS
AT SIAM COMMERCIAL SCHOOL IN BANG
PHLAT DISTRICT, BANGKOK

★ พระมหาสมควร ชุนภิบาล¹

รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง²

อาจารย์ นันทวิทย์ เผ่ามหานาคะ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของ
นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพาณิชย์การสยาม
เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร องค์ประกอบที่ศึกษาแบ่งเป็น 3
องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ
บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การตระหนักรู้แห่งตน
และนิสัยทางการเรียน องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ การ
เลี้ยงแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว และภาระงาน
ที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม
ทางการเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และ
ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียน พณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 350 คน เป็นนักเรียนชาย 114 คน และนักเรียนหญิง 236 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถาม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ด้าน 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน (X_5) และนิสัยทางการเรียน (X_7)

1.1.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การเลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว (X_8) และภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน (X_9) และ

1.1.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{10}) และภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน (X_{11})

1.2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ด้าน 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ (X_3) และ บุคลิกภาพ (X_4)

2. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ด้าน 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ :ชาย (X_1)

3. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มี 1 ด้าน 2 องค์ประกอบ คือ ด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ : หญิง (X_2) และการตระหนักรู้แห่งตน (X_6)

4. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน (X_{11}) การเลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว (X_8) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{10}) นิสัยทางการเรียน (X_7) และภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน (X_9) องค์ประกอบทั้งห้านี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 58.50

5. สมการพยากรณ์ ที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

โรงเรียนพาณิชย์การสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในรูป
คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .098 + .286 X_{11} + .205 X_8 + .167 X_{10} + .162 X_7 + .124 X_9$$

5.2 สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการ
ทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียน
พาณิชย์การสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนน
มาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .333 X_{11} + .242 X_8 + .215 X_{10} + .206 X_7 + .146 X_9$$

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the factors affecting group work responsibility of certificate students at Siam Commercial School in Bangphlat District, Bangkok . The factors were divided into 3 aspects; the aspect first was personal factor : gender, age, personality, learning achievement motive , learning habit and self awareness , the second aspect was family factor : role-model of responsible family member ,assigned duty at home and the third aspect was learning environment factor: interpersonal relationship between students and their peer group and assigned duty in the school.

The 350 samples : 114 males and 286 females were the certificate students at Siam Commercial School in Bangphlat District ,Bangkok in the academic year of 2006. The instrument used was a set of questionnaires on factors affecting group work responsibility. The data was analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation among group work responsibility of certificate students at Siam Commercial School in Bangphlat District, Bangkok and various factors :

1.1 Significantly positive correlation was found between group work responsibility of certificate students at Siam commercial school in Bangphlat District, Bangkok and 3 aspects and 6 factors at .01 level .

1.1.1 Aspect I was personal factor : 3 sub-factors:- Learning achievement motive (X_5) and Learning Habit (X_7) .

1.1.2 Aspect II was family factor : 2 sub-factors:- Imitation of responsibility of family member (X_8) and Assigned duty at home (X_9) .

1.1.3 Aspect III was learning environment factors : 2 sub- factors:- Interpersonal relationship between students (X_{10}) and assigned duty in the school (X_{11}).

1.2 Significantly positive correlation was found between group work responsibility of certificate students at Siam commercial school in Bangphlat District, Bangkok and 1 aspect and 2 factors at .05 level .

It was personal factor : age (X_3) and personality (X_4).

2. Significantly negative correlation was found between group work responsibility of certificate students at Siam Commercial School in Bangphlat District, Bangkok and 1 aspect : 1 factor was as follow : personal factor gender : male (X_1) at .05 level .

3. Significantly statistical correlation was found between group work responsibility of certificate students at Siam Commercial School in Banaphlat District, Bangkok and 1 aspects and 2 factors : personal factor gender : female (X_2) and self awareness (X_6).

4. Five factors were found significantly affecting group work responsibility of certificate

students at Siam Commercial School in Bangphlat District, Bangkok, ranking from the most affecting to the least affecting factors were assigned duty in the school (X_{11}), modeling of responsible family member (X_8), interpersonal relationship between students and their peer group (X_{10}), learning habit (X_7) and assigned duty in the house. These 5 factors could predict group work responsibility of certificate students at Siam Commercial School in Bangphlat District, Bangkok approximately about 58.50 percent.

5. The predicted equation of group work responsibility of certificate students at Siam Commercial School in Bangphlat District, Bangkok at .01 level were as follows :

5.1 In terms of raw scores were :

$$\hat{Y} = .098 + .286 X_{11} + .205 X_8 + .167 X_{10} + .162 X_7 + .124 X_9$$

5.2 In terms of standard scores were :

$$Z = .333 X_{11} + .242 X_8 + .215 X_{10} + .206 X_7 + .146 X_9$$

ภูมิหลัง

ทรัพยากรมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เพราะหากมนุษย์ไร้ศักยภาพเสียแล้วย่อมทำให้สังคมและประเทศต้องเผชิญกับปัญหาในด้านต่าง ๆ และเป็น การยากที่จะพัฒนาประเทศให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายได้ ดังนั้น จุดเริ่มต้นในการพัฒนาต้องเริ่มต้นที่ตัวทรัพยากรมนุษย์เป็นจุดแรก เพราะมนุษย์เป็นทั้งผู้สร้างและผู้ทำลาย ควรที่จะส่งเสริมพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ อันได้แก่ ความมีระเบียบวินัย การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว และ พฤติกรรมที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศก็คือ พฤติกรรมความรับผิดชอบ ดังที่ จรรจา สุวรรณทัต และ คณะ (วันทนี อุบลเยี่ยม . 2545 : 1 อ้างอิงจากจรรจา สุวรรณทัต และคณะ 2521) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็น คุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เมื่อบุคคลมีความ รับผิดชอบ ย่อมแสดงให้เห็นถึงวุฒิภาวะด้านอุปนิสัย และเป็น ส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งหากทุก

คนในสังคมรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่าง ๆ อย่างดีแล้ว ก็ ย่อมจะทำให้เกิดสันติ ตลอดจนความเจริญงอกงามขึ้นใน สังคม (วารี ศิริเจริญ.2536 :3) กิจกรรมที่สำคัญย่อม ต้องการผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง เพราะหากขาดความ รับผิดชอบแม้เพียงเล็กน้อย ความเสียหายอันใหญ่หลวง ย่อมเกิดขึ้นได้ (ป.มหาพันธ์ .2536:3) ซึ่งสอดคล้องกับสุโท เจริญสุข (2528:190) ที่กล่าวว่า สังคมใดที่มีบุคคลมีความ รับผิดชอบสูง เคารพในกฎเกณฑ์กติกา ตรงต่อเวลา มี ความรับผิดชอบอย่างเคร่งครัดต่อหน้าที่กันจริง ๆ สังคม นั้นก็จะมีความเจริญก้าวหน้า

พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระ ประมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ทรงพระราชทาน ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2519 ความว่า... การเรียนรู้วิชาได้ดี ย่อมเป็นผลมาจากการมีที่เรียนดี มีครูดี มีโอกาสเหมาะสม และตัวเองตั้งใจเล่าเรียน หรืออาจมีเหตุอื่น ๆ มากกว่านี้ออกไป อีกก็ได้ เหตุทั้งหลาย นี้ จำแนกได้เป็นสองประเภท คือเหตุต่าง ๆ ที่อยู่นอกตัว เช่น ที่เรียนดี ครูดี จัดเป็นเหตุภายนอก ประเภทหนึ่ง กับ เหตุที่อยู่ในตัวที่เป็น การกระทำของตัวเองได้แก่การตั้งใจ เล่าเรียนจริง ๆ นั้น จัดเป็นเหตุภายใน อีกประการหนึ่ง ขอให้พิจารณาบทพจนานุกรมให้ดีจะเห็นว่า เหตุภายนอก ทั้งหมด นั้นเป็นเพียงส่วนประกอบ เหตุแท้จริงที่จะทำให้รู้ วิชาดีนั้นอยู่ที่เหตุภายใน คือการกระทำของตัวเอง.....

(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2540:9)

จากกระแสพระราชดำรัสนี้ จะเห็นได้ว่า การ เรียนรู้วิชาได้ดีนั้น เหตุอื่น ๆ ที่จัดเป็นเหตุภายนอกทั้งหมด นั้นเป็นเพียงส่วนประกอบ เหตุแท้จริงที่จะทำให้รู้วิชาดีนั้น อยู่ที่เหตุภายใน คือ การกระทำของตัวเองซึ่งจะเห็นว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ต้องมีและพัฒนาปลูกฝังในตัว นักเรียน (อังคณา ธิรศิลาเวทย์.2548:2)

สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตร วิชาชีพ ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-20 ปี ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในช่วง หัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นวัยรุ่นกับความเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้จะสับสนในตนเอง อยากรู้ว่าตนคือใคร เพราะ

ฉะนั้นเด็กวัยนี้ต้องมีความเข้าใจบทบาทของตนในสังคม และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หากเด็กวัยนี้ไม่สามารถค้นพบตัวเองได้ก็จะเกิดปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อนร่วมวัย ทั้งเพศชายและเพศหญิง เพราะมีทัศนคติต่อตนในทางลบ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และทำให้เด็กวัยนี้มีปัญหาในการเรียน ดังที่ ยิวดี เทียร์ประสิทธิ์ (อังคณา ธีรศิลาเวทย์. 2548 : 3 อ้างอิงจากยิวดี เทียร์ประสิทธิ์. 2536) กล่าวว่าไว้ว่า ปัญหาด้านการเรียนเป็นปัญหาหนักอย่างหนึ่งสำหรับวัยรุ่น ทั้งนี้ เพราะการเรียน จะมีความยากและลึกซึ้งเพิ่มขึ้น เด็กวัยรุ่นจะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน กลัวการสอบ กลัวความล้มเหลวทางการเรียน เพราะการเรียนในระดับนี้มีเนื้อหาวิชา ระเบียบวินัย หลักสูตร สภาพภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน การคบเพื่อน ๆ และจากครู ฯลฯ แตกต่างไปจากเดิมมาก จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กเจริญเติบโตไปในทางที่ดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ หากเด็กมีพฤติกรรมรับผิชอบจะทำให้เด็กก้าวไปสู่ความสำเร็จในการเรียน และการทำงานในสังคมได้ดี ตลอดจนเมื่อเติบโตเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ก็จะเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติในภายภาคหน้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิชยการสยาม เขต

บางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 350 คน เป็นนักเรียนชาย 114 คน และนักเรียนหญิง 236 คน ที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane.1967 ; 886 – 887) ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร (Stratified Random Sampling) โดยใช้เพศเป็นชั้น (Strata) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม กับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

1.ค่าเฉลี่ยองค์ประกอบด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน การเรียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน และความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34,3.29,3.29,3.22,3.33 ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยองค์ประกอบด้านการตระหนักรู้แห่งตน นิัยทางการเรียน และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับ

เพื่อนอยู่ในระดับดีพอใช้ และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 3.023.36 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยองค์ประกอบด้านอายุของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยามอยู่ในช่วงวัยรุ่น และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.08 และนักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอ

2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และนิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อายุ และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพศหญิง และการตระหนักรู้แห่งตน ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยาม เพศชาย มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ การเลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในบ้าน และภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียน

ระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3 องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน เลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน นิสัยทางการเรียน และภาระงานที่ได้รับมอบหมายในบ้าน องค์ประกอบทั้งห้านี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 58.50 ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานครโดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

องค์ประกอบ	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₁	.286	.044	.333	.563	.317	154.581**
X ₁₁ , X ₈	.205	.038	.242	.668	.446	133.532**
X ₁₁ , X ₈ , X ₁₀	.167	.036	.215	.739	.546	132.822**
X ₁₁ , X ₈ , X ₁₀ , X ₇	.162	.035	.206	.756	.572	110.193**
X ₁₁ , X ₈ , X ₁₀ , X ₇ , X ₉	.124	.035	.146	.765	.585	92.771**
a = .098						
R = .765						
R ² = .585						
SE _{est} = .319						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. สมการพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาเขียนสมการได้ดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม โดยใช้คะแนนดิบ

คะแนนดิบ = .098 + .286 (ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน) + .205 (การเลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว) + .167 (สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .162 (นิสัยทางการเรียน) + .124 (ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน)

4.2 สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

คะแนนมาตรฐาน = .286 (ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน) + .205 (การเลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว) + .167 (สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน) + .162 (นิสัยทางการเรียน) + .124 (ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน)

อภิปรายผลการวิจัย

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก จะมีความพยายามในการเรียนเพื่อต้องการที่จะประสบความสำเร็จในด้านการเรียน โดยที่นักเรียนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนมักจะไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่กลัวต่อความล้มเหลว เพราะรู้จักกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมกับความสามารถของตน สามารถคิดแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานได้ดี และให้เวลาส่วนมากแก่การเรียน จึงมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม

ผลการศึกษาค้นพบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีระดับนิสัยทางการเรียนแตกต่างกัน ส่งผลให้มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีจะเป็นผู้ที่มีความขยัน พยายามตั้งใจเรียน เห็นคุณค่าของการเรียน มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่อการเรียน มีความรับผิดชอบสูง ดังที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538:1) กล่าวว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี จะมีความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ซึ่งลักษณะของผู้ที่มีนิสัยทางการเรียนดี เหล่านั้นเป็นผลทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม

ผลการศึกษาค้นพบว่า อายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะนักเรียนในช่วงวัยนี้เป็นช่วงของวัยรุ่นซึ่งได้ผ่านขั้นของการขยันหมั่นเพียร-กับรู้สึกดีเยี่ยมแล้ว และเข้าสู่ช่วงการค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งนักเรียนในช่วงนี้จะค้นหาเป้าหมายชีวิตของตนเอง เมื่อพบแล้วก็จะแสดงบทบาทตามที่ตัวเองเป็นอยู่จากประสบการณ์ และการเรียนรู้ในช่วงที่ผ่านมาจึงทำให้นักเรียนมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น

ผลการศึกษาค้นพบว่า บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบในการทำงานแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะลักษณะของผู้มีบุคลิกภาพแบบนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพเรียบร้อย ชอบแข่งขัน ชอบทำงานให้ได้มากในเวลาน้อย ๆ มีความรู้สึกใช้เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมุ่งมั่นพยายามในการทำงาน

ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อประสบความสำเร็จ ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทุนไม่ได้กับงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น ดังนั้น นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตร โรงเรียนพณิชยการสยาม จึงมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มมาก

ผลการศึกษาค้นพบว่านักเรียนชาย มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยามที่เป็นเพศชายมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะ พัฒนาการในช่วงนี้เป็นช่วงของวัยรุ่น ซึ่งนักเรียนชายจะให้ความสนใจด้านการเรียนน้อยกว่ามีความตั้งใจความสนใจกับเพื่อน และทออยู่ในกฎระเบียบได้น้อยกว่าเพศหญิง ซึ่งการทำงานเป็นกลุ่มนั้นต้องมีกฎมีระเบียบมีข้อตกลงซึ่งกันและกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นข้อที่เพศชายอดทนได้น้อยกว่าเพศหญิง จึงทำให้เพศชายมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มน้อย

2 องค์ประกอบด้านครอบครัว

ผลการศึกษาค้นพบว่า การเลี้ยงแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ระดับการเลี้ยงแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัวแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบในการทำงานแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีความรับผิดชอบจะเลี้ยงแบบตัวแบบในด้านความรับผิดชอบของผู้ปกครอง ดังนั้นผู้ปกครองที่มีความรับผิดชอบจะส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของบุตรหรือสมาชิกภายในครอบครัว ดังที่ประดิษฐ์ อุปรมย์ (2530 :181,203-209) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของพ่อแม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งจากการสอน และจากการเลียนแบบ เมื่อเกิดการ

เลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบขึ้น พฤติกรรมความรับผิดชอบก็จะติดตัวเด็ก จึงทำให้นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีระดับภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้านแตกต่างกัน จะมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีการงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้านมากจะได้รับการปลูกฝังความรับผิดชอบมาแล้วจากการที่ได้รับมอบหมายงานให้ทำภายในบ้านรู้จักหน้าที่ของตน ซึ่งนักเรียนจะฝึกความรับผิดชอบจากการทำงานบ้าน และจะทำให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมไปในทางที่ดีในเรื่องของความรับผิดชอบ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันทนี อุบลเยี่ยม (2545:109) ที่ได้ศึกษาปัจจัยลักษณะพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ชนบทบุรี ผลการวิจัยพบว่าการมอบหมายงานให้ปฏิบัติจากบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบของตนเองของนักเรียนด้านการประพฤติตนที่เหมาะสม ด้านการศึกษาเล่าเรียน และด้านกรดูแลรักษาสุขภาพ ดังนั้นนักเรียนที่มีภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้านจึงมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม

3 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนแตกต่างกัน ส่งผลให้ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติตนกับเพื่อนนั้นนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็น

อย่างมาก เพราะการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนที่ดีเป็นสิ่งเกื้อกูลให้บุคคลมีความสุข มีความสามัคคีกันในกลุ่มในคณะ เมื่อบุคคลเกิดความสุข มีความสามัคคีกันในกลุ่มในคณะ ก็จะเกิดความรักใคร่ซึ่งกันและกัน ดังนั้นจึงทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคีด้วยความเข้าใจต่อกันและกัน เมื่อรวมกลุ่มทำงานกันก็ย่อมก่อให้เกิดความสำเร็จ ผลงานที่ได้ย่อมมีประสิทธิภาพ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ความเห็นอกเห็นใจ ความรักความสามัคคี และการเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนหรือสนับสนุนให้นักเรียนแก้ไขปัญหาคืออุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการรวมกลุ่มกันทำงานจึงทำให้สามารถระดมความคิดแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นร่วมกัน และรวมกันทำงานกลุ่มได้เป็นอย่างดี

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ระดับภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียนแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่ได้รับมอบหมายงานให้ทำนั้นจะมีความรู้สึกร่วมส่วนร่วมกับทางโรงเรียน มีการเรียนรู้ และรู้จักหน้าที่ของตน ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ด้านการเรียนหรือกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะปลูกฝังความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มมาก

4. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบซึ่งองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบนี้มีอิทธิพลทำให้เกิดความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มแก่นักเรียน โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด

ได้แก่ ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน การเลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน นิสัยทางการเรียน และภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลเพื่อพิจารณา สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบวางแผนพัฒนา หรือหาวิธีการในการส่งเสริมให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม โดยพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ซึ่งได้แก่ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน การเลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน นิสัยทางการเรียน และภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการส่งเสริม ปลุกฝัง และพัฒนาให้เด็กนักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน หรือหาวิธีการในการส่งเสริมให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1.1 ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาระงานที่นักเรียนได้รับมอบหมายจากโรงเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มเป็นอย่างมาก ในประเด็นนี้ควรสร้างจิตสำนึก และปลุกฝังการมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงหน้าที่ของตัวเอง และภาระที่ตัวเองต้องกระทำ ควรบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเข้ากับกิจกรรมของโรงเรียน ควรมอบหมายงานให้นักเรียนได้ทำ ตามความสามารถ และความเหมาะสมของนักเรียน เพื่อเป็นการสร้างและปลุกฝังให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จริงจากการปฏิบัติ และเพื่อปลุกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่นักเรียนได้รับมอบหมาย

1.2 การเลียนแบบตัวแบบความรับผิดชอบภายในครอบครัว เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลอันดับสอง ที่ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแบบความรับผิดชอบส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียน ในประเด็นนี้ควรให้นักเรียนได้เลียนแบบความรับผิดชอบจากตัวแบบ จะเป็นตัวแบบภายในบ้านกล่าวคือพฤติกรรมความรับผิดชอบของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง หรือจะเป็นตัวแบบความรับผิดชอบภายในโรงเรียน หรือควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ที่ทางโรงเรียนจัดให้ เพื่อเป็นการส่งเสริม และปลุกฝังความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนจากการได้เลียนแบบจากตัวแบบ หรือทางโรงเรียนควรร่วมมือกับผู้ปกครองในเรื่องของการปลุกฝังความรับผิดชอบ ควรชี้แนะให้ผู้ปกครองได้ทราบว่าพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงออกมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนด้วย

1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนเป็นอันดับสาม ทางโรงเรียนควรให้ความรู้แก่นักเรียนในการคบเพื่อน เพราะกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมาก จะเห็นได้ว่าเด็กในช่วงนี้เป็นวัยรุ่น ซึ่งลักษณะของวัยรุ่นต้องการให้เพื่อนยอมรับตนเข้ากลุ่ม กลัวไม่มีเพื่อน จนทำให้ในบางครั้งเด็กวัยรุ่นไม่เป็นตัวของตัวเอง ในประเด็นนี้ควรสอนให้เด็กรู้จักและเคารพตนเอง เป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กรู้จักแยกแยะวิเคราะห์สิ่งที่ถูกและผิดออกจากกันได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็สามารถทำให้เด็กสามารถเลือกคบเพื่อนได้

1.4 นิสัยทางการเรียน เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มเป็นอันดับสี่ ในประเด็นนี้ทางโรงเรียนควรส่งเสริมและปลุกฝังให้นักเรียนมีนิสัยทางการเรียน และรู้จักหน้าที่ของตน ตามความเหมาะสม และตามความสามารถของนักเรียน ให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคำว่าหน้าที่ และภาระที่ตัวเองต้องรับผิดชอบ เพราะนักเรียนในโรงเรียนพณิชยการเป็นโรงเรียนด้านสายอาชีพ การที่นักเรียนมีนิสัยในการเรียนที่ดี และรู้จักหน้าที่ของตน จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ และเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย

เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพจะได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.5 ภาระงานที่ได้รับมอบหมายภายในบ้าน เป็นองค์ประกอบที่ทำให้มีความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นอันดับห้า ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย ถึงแม้ว่าภาระงานภายในบ้านจะทำให้เกิดความรับผิดชอบเป็นอันดับสุดท้ายก็จริง แต่ก็สมควรตระหนักไว้ว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบนั้นก็ต้องเริ่มจากบ้าน และหน้าที่ที่ได้มอบหมายให้นักเรียนได้ทำภายในบ้าน ซึ่งฉะนั้นในประเด็นนี้ควรมีการมอบหมายงานบ้านให้นักเรียนได้ทำบ้างตามความสามารถและตามความเหมาะสมของนักเรียน

เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนได้เรียนรู้งานและหน้าที่จากการปฏิบัติจริง แต่การมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัตินั้นไม่ควรให้นักเรียนทำมากเกินไป ครอบครัวยังควรมีการตกลงแบ่งหน้าที่กันทำภายในบ้าน จัดแบ่งหน้าที่ให้เป็นสัดส่วนให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มกับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เช่น นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง นักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 และระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2540).**ระเบียบแห่งการศึกษา พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสด้านการศึกษา.**

กรุงเทพ ฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ป. มหาพันธ์.(2536). **สอนเด็กให้เด็กมีความรับผิดชอบ.**กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ประดิษฐ์ อุปรมัย.(2530).**“การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก”**.เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก
หน่วยที่ 6-10 (พิมพ์ครั้งที่ 2) .นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.(2530). **เอกสารการสอนวิชาทดสอบทางจิตวิทยา.**ม.ป.ท..

ยุวดี เทียรประสิทธิ์.(2536). **การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน.**กรุงเทพ ฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารี ศิริเจริญ.(2536). **“การทดลองใช้ชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบของนักศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1.”**วารสารวิจัยสนเทศ. 13(15) : 3; เมษายน.

วันทนี อุบลแย้ม. (2545). **ปัจจัยและพื้นฐานสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเอง
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี.**

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศักดิ์) กรุงเทพ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.อัสสัมชัญ.

สุโท เจริญสุข.(2528).**“ข้อคิดพัฒนาคนให้มีความรับผิดชอบ”**. วารสารแนะแนว. 96 (ธันวาคม-มกราคม) : 190.

อังคณา ถิรศิลาเวทย์.(2548). **จิตลักษณะและปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์.มหาสารคาม.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร**

Yamane,Taro,(1970). **Statidtics-An Introductory Analysis 2nd ed.**Tokyo : John Weatherhill,Inc.